

හලාවත නගර සභාව - 2024

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

හලාවත නගර සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන නගර සභා ආඥා පනතේ (255 අධිකාරය) 181 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට හලාවත නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

නගර සභාවේ මූල්‍ය වාර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව නගර සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම් නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය

ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , චේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව හලාවත නගර සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමග අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේ දී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ වෙන්දේසි කරන ලද ජංගම නොවන වත්කම් 04 ක පිරිවැය රු.113,592ක් සහ පිරිවැය සඳහන් නොකළ තවත් ජංගම නොවන වත්කම් 06ක් අදාළ වත්කම් ගිණුම්වලින් සහ ප්‍රාග්ධනයට ආදායමින් දායකවීමේ ගිණුමෙන් ඉවත් කර නොතිබුණි.	අදාළ වත්කම් ඉවත්කිරීම පිළිබඳ තොරතුරු අවසන් ගිණුම සඳහා ලැබී නොමැති බැවින් ගිණුම් තැබීමට නොහැකි වී ඇති අතර 2025 වසරේ අවසන් ගිණුම මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදිව ගිණුම් තැබිය යුතුය.
(ආ) 2023 වර්ෂයේ මිල දී ගෙන තිබුණු ක්‍රිකට් ලණු පැදුරු 02ක වටිනාකම රු.113,000ක් ජංගම නොවන වත්කම් ලෙස ගිණුම් ගත කර නොතිබුණු අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයේ පරිත්‍යාග ලෙස ලැබී තිබුණු ක්‍රිකට් ලණු පැදුරක වටිනාකම තක්සේරු කර ගිණුම් ගත කර නොතිබුණි.	2025 වසරේ අවසන් ගිණුමේ ජර්නල් සටහන් මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදිව ගිණුම් තැබිය යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට අස්ථානගතවී තිබුණු පුස්තකාල පොත් 2120ක වටිනාකම ගිණුම්වලින් ඉවත් කර නොතිබුණි.	2025 වසරේ අවසන් ගිණුමේ ජර්නල් සටහන් මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	අස්ථානගත වූ පොත් සම්බන්ධව පරීක්ෂණ පවත්වා ගිණුම්වල ගැලපීම් කළ යුතුය.
(ඈ) 2025 වර්ෂය තුළ දේශීය ණය සහ සංවර්ධන අරමුදලට ගෙවිය යුතු රු.822,368 ක ණය වාරික මුදල ජංගම වගකීම් ලෙස දැක්විය යුතු වුවද එය ජංගම නොවන වගකීම් ලෙස දක්වා තිබුණි.	2025 වසරේ අවසන් ගිණුමේ ජංගම වගකීම් ලෙස පෙන්වා නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදිව වගකීම් වර්ගීකරණය කර ගිණුම් තැබිය යුතුය.

1.6.2 නොසැසඳුන පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ලැබිය යුතු ගිණුම් ශේෂ 05ක මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ශේෂය රු.116,353,389ක් උපලේඛණ අනුව ශේෂය රු.104,108,378ක් වීමෙන් මෙම ශේෂ දෙක අතර රු.12,245,011ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	2025 වසරේ අවසන් ගිණුමේ ජර්නල් සටහන් මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නොසැසඳීම්වලට හේතු පරීක්ෂා කර නිවැරදිව ගිණුම් ගැලපීම් සිදුකළ යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වටිනාකම රු. 8,871,877 ක් වූ පෙර ගෙවුම් සනාථ කර ගැනීම සඳහා පෙර ගෙවුම් ලේඛන හා උපලේඛන ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට නොහැකි විය.	රු.8,871,777ක මුදල දිර්ඝ කාලයක සිට නොවිසඳුන ගිණුම්කරණ දෝෂ වේ. මෙය නිරවුල් කර ගැනීම සඳහා පළාත් පාලන කොමසාරිස් කාර්යාලය වෙත දන්වා යවා ඇති අතර එම අනුමැතිය අනුව 2025 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුමෙන් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් යේෂ තහවුරු කිරීමට අදාළ ලේඛන ගිණුම සමඟ ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය			
මුදල් රෙගුලාසි 571(2)	වර්ෂ 02ක් ඉකුත් වූ රු.554,393ක් වටිනා පොදු තැන්පත් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව නියාදනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුමෙන් ගැලපුම් කටයුතු කරන බව.	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 1975 පළාත් පාලන සේවා විග්‍රාම වැටුප් නියෝග හා 1978 ජුනි 07 දින 320/8 දරන රජයේ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයෙන් ප්‍රකාශ කරන ලද සංශෝධනය			
පළාත් පාලන විග්‍රාම වැටුප් නියෝග 36 වෙනි වගන්තිය	මාසිකව විග්‍රාම වැටුප් දායක මුදල් නිසි පරිදි නොගෙවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන9.2ක මුදලක් ගෙවීමට පැවතුණි.	විග්‍රාම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් තොරතුරු නොලැබීම හේතුවෙන් 2020 ජූලි 09 දිනැති සභා තීරණය අනුව 2020 ජනවාරි මස සිට මේ දක්වා	විග්‍රාම වැටුප් නියෝග හා ගැසට් පත්‍රයේ විධිවිධාන පරිදි කටයුතු

අදාළ මාසික බිල්පත් ගෙවීම කළ යුතුය.
සිදු කරන අතර, ඉතිරි
තොරතුරු ලැබීමෙන් අනතුරුව
හිඟ මුදල ගෙවීමට කටයුතු
කරන බව.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.42,498,401 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.49,142,527 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

2024					2023				
ආදායම් ප්‍රභවය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	
	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000
i. වරිපනම් හා බදු	24,325	24,546	26,589	50,082	23,782	23,624	11,866	52,125	
ii. කුලී	52,587	58,403	53,868	52,121	43,837	50,073	29,882	47,586	
iii. බලපත්‍ර ගාස්තු	2,820	1,493	1,493	-	395	315	315	-	
iv. වෙනත් ආදායම්	15,572	5,379	5,379	-	16,553	24,740	24,403	-	
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	
එකතුව	95,304	89,821	87,329	102,203	84,567	98,752	66,466	99,711	
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්ය සාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණයන් පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වරිපනම් හා බදු 2025 මැයි 15 දිනට වරිපනම් බදු හිඟය රු.43,824,448ක් වූ අතර, එම හිඟයෙන් වර්ෂ 01ට අඩු රු.4,471,140ක ද වර්ෂ 01ට වැඩි වර්ෂ 03ට අඩු රු.23,339,204ක ද වර්ෂ 03ට වැඩි රු.16,014,102ක ද හිඟ ශේෂ විය. එම ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	විශාල වශයෙන් හිඟ පවතින දේපළ හඳුනා ගෙන එම දේපළ හිමිකරුවන්ට පළමුව ලිපි මගින් දැනුම්දීම සිදු කොට රතු නිවේදන නිකුත් කරමින් පවතින බව.	හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) කුලී

2025 මැයි 15 දිනට හිඟ කඩ කුලී හා බදු කුලී ශේෂය රු.47,354,915ක් වූ අතර, එම හිඟයෙන් වර්ෂ 01ට අඩු රු.3,374,988 ක්ද වර්ෂ 01ට වැඩි වර්ෂ 03ට අඩු රු.13,064,755ක්ද වර්ෂ 03ට වැඩි රු.30,915,176ක්ද විය. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට හිඟ කුලී ශේෂයෙන් සියයට 59ක් පමණ වර්ෂ 03ට වැඩි හිඟ ශේෂ වන අතර හිඟ කුලී අයකරගැනීම දුර්වල මට්ටමක පැවතුණි.

නව වෙළඳ සංකීර්ණයේ ගොඩනැගිල්ලේ පවතින අඩුපාඩු හේතුවෙන් රු.4,699,624 ක හිඟ මුදලක් කපා හැරීම සඳහා ආණ්ඩුකාරතුමා වෙත යොමුකර ඇති බව, 2013 වර්ෂයේ සිට 2022 වර්ෂය දක්වා බිල් කර ඇති කඩ කාමර 39ට අදාලව කඩකුලිය හා බිම් කුලිය අතර වෙනස පළාත් පාලන කොමසාරිස් තුමාගේ උපදෙස් හා නිර්දේශ අනුව කපාහැරීමට නියමිත බව හා නගර සභා නිලධාරීන් කණ්ඩායමක් විසින් බදුකරුවන්ව දැනුවත්කර හිඟ අයකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කරමින් ඇති බව.

හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

නගර සභා ආඥා පනතේ 4 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම ජනතාවගේ සුඛ විහරණ පහසුව හා සුභ සාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළ යුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වයඹ පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ 2019 ජනවාරි 10 දිනැති අංක 2019/02 දරන චක්‍රලේඛයේ විධිවිධානවලට අනුකූල නොවන පරිදි ගිවිසුම් කාලය ඉකුත් වී තිබුණු කඩකාමර 12ක් සඳහා නව ගිවිසුම් අත්සන් කර නොතිබුණි.	කඩ කාමරවල ගිවිසුම අළුත් කිරීම සඳහා බදුකරුවන් ලිපි මගින් දැනුවත් කර ඇති බව.	කඩිනමින් ගිවිසුම් යාවත්කාලීන කළ යුතුය.
(ආ) 2017 වර්ෂයේ දී සභාව විසින් පාලනය කරන ශර්ලි කොරයා ශාලාව සායනික කටයුතු සඳහා මාසික කුලී අයකිරීමේ පදනම මත හලාවත රෝහල වෙත ලබා දී තිබුණි. විධිමත් ගිවිසුමකින් තොරව මෙම ශාලාව රෝහල වෙත ලබා දී තිබුණු අතර, කුලී මුදල් ද අයකර නොතිබුණි.	දීර්ඝ කාලීනව පැවති සාකච්ඡාවල එකඟතාව අනුව සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්ගේ හා රෝහල් අධ්‍යක්ෂකගේ ඉල්ලීම් ලිපි අනුව ෂර්ලි කොරයා ශාලාව හා ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාගාරය 2025 අප්‍රේල් සිට ඉදිරි වසර 03ක කාලය සඳහා බදු ලබා දීමට පළාත් පාලන කොමසාරිස්තුමාගේ	විධිමත් ගිවිසුමක් යටතේ රෝහල වෙත ලබා දී කුලී අය කළ යුතුය.

අනුමැතියට යොමුකර ඇති අතර එම නිර්දේශ අනුව ඉදිරියෙහි කටයුතු කිරීමට නියමිත බව.

(ඇ) නගර සභාව විසින් කොවිඩ් ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානයක් සඳහා විලව් මේරියන්ස් ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාංගන ගොඩනැගිල්ල හලාවත රෝහල වෙත ලබා දී වසර 04කට අධික කාලයක් ගත වී තිබුණු අතර, එම ගොඩනැගිල්ල ලබාදීම සම්බන්ධයෙන් රෝහල සමඟ විධිමත් ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබුණි. මේ වන විට කොවිඩ් වසංගත තත්ත්වය අවසන් වුවද ගොඩනැගිල්ල ආපසු ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	දිර්ඝ කාලීනව පැවති සාකච්ඡාවල එකඟතාව අනුව සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්ගේ හා රෝහල් අධ්‍යක්ෂකගේ ඉල්ලීම් ලිපි අනුව, ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාගාරය 2025 අප්‍රේල් මස සිට ඉදිරි වසර 03ක කාලය සඳහා බදු ලබා දීමට පළාත් පාලන කොමසාරිස්තුමාගේ අනුමැතියට යොමුකර ඇති අතර එම නිර්දේශ අනුව ඉදිරියෙහි කටයුතු කිරීමට නියමිත බව.	ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාගාරය නැවත අත්පත්කරගෙන අදාළ කාර්යය සඳහා යෙදවීමට ක්‍රියාකල යුතුය.
(ඈ) නගර සභාවට අයත් හලාවත ඉන්ධන පිරවුම්හල පිහිටි ඉඩම ගිවිසුමක් යටතේ 2004 වර්ෂයේ සිට කුලියට දී තිබුණද, බදුකරු විසින් 2013 වර්ෂයේ සිට කුලී මුදල් ගෙවීම පැහැර හැර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.4,874,232ක හිඟ කුලී මුදලක් අය වීමට තිබුණි.	ඉන්ධන පිරවුම්හල පිහිටි භූමියේ අයිතිය නැවත හලාවත නගර සභාව වෙත පවරා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සඳහා පළාත් පාලන ආයතනයේ නීති අංශය වෙත යොමුකර ඇති බැවින් එම නිර්දේශ අනුව කටයුතු කරන බව.	භූමියේ අයිතිය පිළිබඳ පවතින ගැටළුව කඩිනමින් විසඳාගෙන පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඉ) 2018 වර්ෂයේ රු.2,842,210ක් වැයකර වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර 21ක් ලබාගෙන තිබුණු අතර, ඒවා ක්‍රියාකරවීම සඳහා පවතින විදුලි ධාරිතාවය ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතු වී තිබුණු අතර යන්ත්‍ර 16ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දින වන විටත් නිශ්කාර්යයව පැවතිණි.	මෙම යන්ත්‍ර සියල්ල එකවර ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රමාණවත් විදුලි ධාරිතාවයක් නොමැති බැවින් පළාත් සභා විදුලි ඉංජිනේරුගේ උපදෙස් අනුව ඉදිරි කටයුතු සිදුකිරීමට බලාපොරොත්තු වන බව.	මිලදීගත් වත්කම්වලින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභය ලබාගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඊ) පුස්තකාල ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2018 වර්ෂයේ පළාත් සභා, පළාත් පාලන හා ක්‍රීඩා අමාත්‍යාංශය විසින් ලබා දී තිබුණු මෘදුකාංගය 2021 වර්ෂයේ සිට අක්‍රිය වී තිබුණි.	මේ පිළිබඳ සොයාබැලීම හා නැවත ක්‍රියාකරවීම සම්බන්ධව කමිටුවක් පත්කර ඇති අතර, මෙම ව්‍යාපෘතිය ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක වීම පිළිබඳව එම කමිටුවේ දෙනු ලබන තීරණය අනුව සිදුවන බව.	මෘදුකාංගය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(උ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට ගෙවිය යුතුව තිබුණු ගිණුම් 03ක වටිනාකම රු.39,600,869ක් වූ අතර, ඒ තුළ වර්ෂ 03ක් ඉක්මවූ ශේෂවල වටිනාකම රු.11,822,252ක් විය.	ගෙවිය යුතු ශේෂයන් ගෙවීමට අවශ්‍ය වන පරිදි විෂය භාර නිලධාරීන් ලබා දුන් තොරතුරු මත ඉදිරියට ගෙන ඇති බව.	ගෙවිය යුතු ශේෂ වල පැවැත්ම සොයා බලා නිරවුල් කළ යුතුය.

මෙම ගෙවිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) නගර සභාව විසින් නඩත්තු කරන හා පාලනය කරනු ලබන ඉඩම්, ක්‍රීඩා පිටි හා සුසාන භූමි 39ක අයිතිය පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉඩම් 39කට අදාළව පැවරුම් නියෝග ලබා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ඉල්ලීම් කර ඇත. හලාවත ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය විසින් ඉන් ඉඩම් 19ක හිමිකම පිළිබඳ සකස් කරන ලද වාර්තාවක් එවා ඇත. ඉඩම් 09කට අදාළව පැවරුම් නියෝග ලබාගැනීමට මැනුම් ගාස්තු ගෙවන ලද බව.	සභාව සතු අදාළ වත්කම් පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) නගර සභාවට අයත් හලාවත කුරුණෑගල ප්‍රධාන පාරට මුහුණලා පිහිටා ඇති වානිජ වටිනාකමකින් යුතු පර්චස් 160ක භූමි භාගයක් තුල දේවාලයක්, ඒ සඳහා වූ රථ ගාල් 03ක් සහ අඩක් ඉදිකර ඇති ගොඩනැගිල්ලක් අනවසරයෙන් පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි.	ඉදිකිරීම් ඉවත්කර ගන්නා ලෙස දැනුම් දී ඇත. ඉදිකිරීම් අනවසරයෙන් ඉදිකිරීම නවතාලමින් හලාවත පොලිසියේ පැමිණිල්ලක්ද යොමුකර ඇති බව.	සභා දේපල ආරක්ෂා කර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට තෘතීයික ශ්‍රේණියේ පුරප්පාඩු 01ක් ද, ද්විතීයික ශ්‍රේණියේ පුරප්පාඩු 42ක් හා ප්‍රාථමික ශ්‍රේණියේ පුරප්පාඩු 69ක් ද පැවතුණි.	පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කර ගැනීම සඳහා වරින් වර ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, ජාතික අයවැය චක්‍රලේඛ අංක 03/2022 අනුව බඳවාගැනීම් නතර කර ඇති බව.	තනතුරුවල පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අවශ්‍යතා නිසි පරිදි හඳුනා නොගෙන ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීම හා සැලසුම් කළ පරිදි අයවැයගත කාර්යයන් ඉටු නොකිරීම හේතුවෙන් වැය විෂයයන් 67ක් සඳහා සලසා තිබුණු රු.8,106,000ක් වූ ප්‍රතිපාදන මුදල් සම්පූර්ණයෙන්ම ඉතිරි වී තිබුණි.	නගර සභාව විසින් ව්‍යාපෘති අයවැයක් පිළියෙල කරන බැවින් එක් එක් ව්‍යාපෘතියේ වැය ශීර්ෂ සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කරනු ලබයි. 2025 වසර සඳහා අවශ්‍යතා නිසි පරිදි හඳුනා ගෙන ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීම හා සැලසුම් කළ	අවශ්‍යතාවයන් ප්‍රමුඛතා අනුව පෙළගස්වා ඒ අනුව ප්‍රතිපාදන වෙන්කර ව්‍යාපෘති ඉටුකිරීමට ක්‍රියාකළ යුතුය.

පරිදි අයවැයගත කාර්යයන්
ඉටුකිරීමට කටයුතු කරන බව.

4.2 පාරිසරික ගැටලු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
නගර සභාව සතු සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයක් නොමැති අතර සභා බල ප්‍රදේශයෙන් දෛනිකව රැස් කරනු ලබන කසල පෞද්ගලික පොල් ඉඩමකට බැහැර කරනු ලබන බව නිරීක්ෂණය විය.	සෑණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට අදාළව කොම්පෝස්ට් අංගනයක් ඉදි කිරීම සඳහා සභාව සතුව ප්‍රමාණවත් ඉඩමක් නොමැති අතර, හලාවත වැව්ලි සමාගමට අයත් ඉඩමක් ලබා දීම සඳහා එකඟතාවය පළකර ඇත. ඒ අනුව ලැබෙන ප්‍රතිපාදන මත එම ඉඩමේ කොම්පෝස්ට් අංගනයක් ඉදි කිරීමට අපේක්ෂා කරන බව.	සෑණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය විධිමත් කළ යුතුය.

4.3 නිරසර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභාව විසින් නිරසර සංවර්ධන අරමුණු 12ක් හඳුනාගෙන එම අරමුණු ළඟා කර ගැනීමේ ක්‍රියාකාරකම් 76ක් 2024 වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ එම ක්‍රියාකාරකම්වලින් 32ක් ඉටුකර නොතිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අපේක්ෂිත ඉලක්කයන් කරා ලඟාවීම සඳහා පැවති වර්ෂාපතනය හේතු වූ අතර 2025 වර්ෂයේදී සියළු වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිරසර සංවර්ධන අරමුණු ළඟා කර ගනිමින් ජනතාවගේ ජනජීවිතය නංවාලීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.